

آواز محمد (ص)

M. H. Khadjehzadeh

شعر آلمانی: یوهان ولفگانگ فون گوته
برگردان از آلمانی به فارسی: محمد حسین خواجه زاده

Mahomets Gesang

Ein Gedicht von Johann Wolfgang von Goethe

„Innerhalb der erhaltenen Fragmente ist es besonders das berühmte Preislied *Mahomets Gesang*, welches die Anteilnahme des jungen Dichters an der vom Propheten Mohammed ausgehenden Wirkung zum Ausdruck bringt. Goethe schrieb es im Frühjahr 1773 nieder, nachdem er alle ihm erreichbare Literatur über Mohammed studiert hatte. In diesem Preislied wird das Wirken des Religionsstifters als eines geistigen Führers der Menschheit dargestellt im Bild einer der Bergen entspringenden Quelle, welche zum Strom anschwillt, der dann die anderen Bäche und Flüsse gleichsam als Geschwister mit sich nimmt, ja in seiner lebensbejahenden Begeisterung mit sich fortreibt und, nachdem er die Gegenden, welche er durchzieht, belebt und befruchtet hat, mit seinen Brüdern schließlich Einzug hält im Meer, das hier zum Sinnbild des unendlichen Gottes wird. Wir zitieren das Preislied in seinem ursprünglichen Wortlaut als Wechselgesang zwischen der Lieblingstochter des Propheten Fatema, und ihrem Mann Ali, Mohammeds Vetter und der erste seiner zum Islam bekehrten Gefährten.“*

*Mommssen, Katharina: *Goethe und der Islam*. Frankfurt am Main und Leipzig. Insel Verlag 2001, S. 49

ALI
Seht den Felsenquell
Freudenhell,
Wie ein Sternenblick!

FATEMA
Über Wolken
Nährten seine Jugend
Gute Geister,
Zwischen Klippen
Im Gebüsch.

علی
بنگرید چشمه ی صخره ها را
که با شادابی
چون نگاه ستاره

فاطمه
بر فراز ابرها
تغذیه می کردند جوانی اش را
ارواح خوب
میان تخته سنگ های بیشه

ALI
Jünglingsfrisch
Tanzt er aus der Wolke
Auf die Marmorfelsen nieder,
Jauchzet wieder
Nach dem Himmel.

FATEMA
Durch die Gipfelgänge
Jagt er bunten Kiesel nach.

علی
آن تازه جوان
رقص کنان از میان ابرها
روی صخره های مرمرین می چکد
و فریاد شوق بر می آورد
به سوی آسمان.

فاطمه
از میان شیارهای قله ها
به شکار سنگریزه های رنگین می دود

ALI
Und mit festem Führertritt
Reißt er seine Brüderquellen
Mit sich fort.

FATEMA
Drunten werden in dem Tal
Unter seinem Fußtritt Blumen,
Und die Wiese lebt von
Seinem Hauch.

علی
و با حرکت رهبری زودرس خود
چشمه های برادر را
با خود می برد.

فاطمه
آن پایین در اعماق دره
زیر پایش گل می روید
و چمنزار
از نفسش زنده می شود.

ALI

Doch ihn hält kein Schattental,
Keine Blumen,
Die ihm seine Knie' umschlingen,
Ihm mit Liebesaugen schmeicheln;
Nach der Ebene dringt sein Lauf
Schlangenwandelnd.

FATEMA

Bäche schmiegen
Sich gesellschaftlich an ihn;
Und nun tritt er in die Ebene
Silberprangend.

علی

اما هیچ دره ی دروغینی
یارای مقابله با او را ندارد،
هیچ گلی
قادر به حلقه زدن به دور زانویش
و غمزه ی چاپلوسانه برایش نیست:
جریانش راه دشت را می جوید
همچون خزیدن مار.

فاطمه

جوی ها می ساینند
صورت خود را به او .
اکنون نقره فام، پا به دشتی می نهد.

ALI
Und die Ebene prangt mit ihm!
Und die Flüsse von der Ebene,

FATEMA
Und die Bächlein von Gebirgen
Jauchzen ihm, und rufen:

علی
و دشت با او زیبا می شود
و رودها با دشت

فاطمه
و جوی ها از کوهسار
با شوقی صدایش می زنند:

BEIDE
Bruder!
Bruder, nimm die Brüder mit!

FATEMA
Mit zu deinem alten Vater,
Zu dem ewgen Ozean,
Der, mit weitverbreit'ten Armen
Unsrer wartet,
Die sich, ach! Vergebens öffnen,
Seine sehnenen zu fassen.

هر دو با هم
برادرا!
برادر، برادرانت را با خود ببر،

فاطمه
به نزد پدر پیرت،
سوی اقیانوس جاویدان،
که با آغوش باز
انتظارمان کشد،
وه که این آغوش بس بیهوده باز است
که مشتاقان خود در بر بگیرد.

ALI
Denn uns frißt, in öder Wüste,
Gierger Sand; die Sonne droben
Saugt an unserm Blut;
Ein Hügel
Hemmet uns zum Teiche.
Bruder!
Nimm die Brüder von der Ebne!

FATEMA
Nimm die Brüder von Gebirgen!

علی
آخر ما را در این بیان خشک
شن های طماع می بلعند؛
و خورشید آن بالا
خون مان را می مکد؛
یک تپه مانع رفتن ماست
به سوی برکه! برادر،
برادران دشت را

فاطمه
برادران کوه را

BEIDE

Mit zu deinem Vater! Mit!

ALI

Kommt ihr alle!

Und nun schwillt er herrlicher;

Ein ganz Geschlechte

Trägt den Fürsten hoch empor;

Triumphiert durch Königreiche;

Gibt Provinzen seinen Namen;

Städte werden unter seinem Fuß!

هر دو با هم

به نزد پدر ببر!

علی

همه تان بیایید! —

حال با هیبتی بهتر به راه می افتد،

یک نسل کامل

آن بزرگوار را روی سر می برد!

و در غلطیدن پیروزمندان

بر کشورها نام می نهد،

شهرها زیر پایش وجود می یابند.

FATEMA

Doch ihn halten keine Städte,
Nicht der Türme Flammengipfel,
Marmorhäuser, Monumente
Seiner Güte, seiner Macht.

ALI

Zedernhäuser trägt der Atlas
Auf den Riesenschultern; sausend
Wehen, über seinem Haupte,
Tausend Segel auf zum Himmel
Seine Macht und Herrlichkeit.
Und so trägt er seine Brüder,

فاطمه

بی توقف راه می پیماید،
مشعل های نوک برج ها،
خانه های مرمرین و
خیل مخلوقات را
پشت سر می نهد،

علی

اطلس، خانه های سدری را حمل می کند
روی شانه های عظیم: در اهترازند
بر فراز سرش
هزاران بادبان سوی هوا،
شاهدان شکوهش،
و او این چنین برادرانش را می برد،

FATEMA
Seine Schätze, seine Kinder.

BEIDE
Dem erwartenden Erzeuger
Freudebrausend an das Herz!

فاطمه
گنج هایش و فرزندانش،

علی
با شادمانی به سوی
قلبِ خالق منتظر.